

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARI VA MAKTAB DASTURLARIDAGI IZCHILLIK

Nizomiy nomidagi TDPU, Maktabgacha ta'lim fakulteti.
Mualliflar: N.M.Kayumova, D. Elmurodova, H.Qurbonova

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tizimi va umumiy o'rta ta'lim dasturlarining uzluksizligi bolalarning bilim olish jarayonini yanada samarali qilishga xizmat qiladi. Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlari va maktab dasturlari o'rtasidagi izchillikni ta'minlash masalalari, metodologik yondashuvlar va xorijiy tajribalar tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, maktab dasturi, izchillik, metodologik yondashuvlar, uzluksiz ta'lim.

Kirish: Maktabgacha ta'lim va maktab dasturlarining izchilligi bolalarning bilim olish jarayonida uzluksizlikni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Boshlang'ich maktabga o'tish jarayonida bolalar duch keladigan qiyinchiliklarni kamaytirish uchun ta'lim dasturlarini uyg'unlashtirish talab etiladi. Bu nafaqat pedagoglar, balki ota-onalar uchun ham muhimdir.

Maktabgacha ta'lim va maktab dasturlarining izchilligini ta'minlash usullari

1. **O'quv dasturlarining uyg'unligi** – maktabgacha ta'lim va boshlang'ich sinf dasturlaridagi mavzularni bir-biriga moslashtirish.
2. **Pedagoglar va ota-onalar o'rtasidagi hamkorlik** – bolaning o'quv jarayoniga moslashishini yengillashtirish uchun tarbiyachilar va boshlang'ich sinf o'qituvchilari o'rtasida tajriba almashish.
3. **Boshlang'ich tayyorgarlik tizimini takomillashtirish** – maktabga tayyorgarlik guruhlarida maktab dasturiga mos keladigan ko'nikmalarni rivojlantirish.
4. **Innovatsion ta'lim metodlarini qo'llash** – bolalarning yangi bilimlarni tez o'zlashtirishini ta'minlash uchun interfaol va o'yinli yondashuvlardan foydalanish.

Samarali metodlar

- **Maktabgacha ta'limda kompetensiyaviy yondashuv** – bolaning shaxsiy, ijtimoiy va akademik rivojlanishiga e'tibor qaratish.
- **Integratsiyalashgan o'quv dasturlari** – turli fanlarni o'z ichiga oluvchi darslar orqali izchillikni saqlash.
- **O'yin metodikasidan foydalanish** – bolalar uchun murakkab mavzularni osonlashtirish va o'zlashtirishga yordam berish.

Xalqaro tajriba Dunyoning ilg'or mamlakatlarida maktabgacha ta'lim va boshlang'ich maktab dasturlarini uyg'unlashtirish bo'yicha samarali tizimlar ishlab

chiqilgan. Masalan, Germaniya va Singapurda maktabgacha ta'lim muassasalari va boshlang'ich maktablar o'rtasida o'zaro hamkorlik kuchaytirilgan bo'lib, bu bolalarning maktabga moslashish jarayonini ancha osonlashtiradi.

Xulosa va tavsiyalar Maktabgacha ta'lim va maktab dasturlarining izchilligini ta'minlash bolalarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shuning uchun pedagoglar, ota-onalar va ta'lim muassasalari hamkorlikda ish olib borishlari zarur. Shuningdek, ta'lim tizimini yanada samarali qilish uchun zamonaviy metodlardan foydalanish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kayumova, N. M. (2022, noyabr). Maktabgacha ta'lim muassasasi direktori faoliyatining funksional mas'uliyatlari. "Ilmiy taraqqiyot davri" xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari, 1(3), 102-107-betlar.
2. Kayumova, N. M., & Roziyeva, M. M. Oilaning milliy merosdagi xalq pedagogikasidagi axloqiy va ma'naviy ta'limdagi roli. "Uchinchi Renessans davrida maktabgacha ta'lim va tarbiyaning roli" ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari, 102-104-betlar.
3. Kayumova, N. M., & Bazarbayeva, Z. O. (2023, oktabr). Bolalar nutqi psixologik va pedagogik muammo sifatida. "Fan, amaliyot va ta'limdagi innovatsion tendensiyalar" xalqaro ilmiy konferensiyasi materiallari, 2(8), 68-73-betlar.
5. Kayumova, N. M. (2023). Maktabgacha ta'lim muassasalari va oilada milliy qadriyatlar ruhida bolalarni tarbiyalash. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar xalqaro ilmiy jurnali, 1(6), 33-38-betlar.
6. Kayumova, N. M., & Turg'unova, M. R. (2023, yanvar). "Birinchi qadam" davlat ta'lim dasturi maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'limiy jarayonlarni tashkil etishda. Xalqaro konferensiyalar, 1(2), 609-612-betlar.
7. Kayumova, N. M., & Turg'unova, M. R. (2023, yanvar). Pedagoglarning malaka va mahorati orqali maktabgacha ta'lim sifatini oshirish. Xalqaro konferensiyalar, 1(2), 605-608-betlar.
8. Kayumova, N. M., & Murodxo'jaeva, Z. M. (2023, yanvar). Pedagoglarning ijodiy faoliyatini tashkil etishda kreativ yondashuvlar. Xalqaro konferensiyalar, 1(2), 601-604-betlar.
9. Kayumova, N. M., & Yakubova, Z. Z. (2021). Maktabgacha ta'lim – bilimli va madaniyatli shaxsni shakllantirish vositasi sifatida. "XXI asrda fan, madaniyat va IT konteksti" xalqaro ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari, 92-95-betlar.
10. Kayumova, N. M. (2019). ESP sinflarida ingliz tilini o'qitish xususiyatlari. Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar, 128-bet.
11. Kayumova, N. M., & Pirmuxamedova, M. E. (2019). Maktabgacha ta'lim muassasasi rahbari va uning funksional majburiyatlari. "Zamonaviy ta'lim muammolari: tajriba va innovatsiyalar" jurnali, 42-bet.